

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 19. srpna 2022

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

VÝSTAVA V AKADEMII VĚD PŘEDSTAVÍ ORIENT V ČESKOSLOVENSKU

Vědecké, politické a hospodářské vztahy meziválečného Československa s rozsáhlým územím od Blízkého východu až po východ Dálný představí výstava s názvem *Československo v Orientu: Orient v Československu 1918–1938*. Lidé ji mohou navštívit v pražské Galerii věda a umění od 23. srpna 2022.

Poznávání Orientu se v období první republiky odráželo ve výtvarném umění, v literární tvorbě, popisovaly ho novinové a časopisecké články, vědecké i populární monografie, objasňovaly přednášky. Za pomoci archivních dokumentů, audiovizí, ale i četných trojrozměrných předmětů se návštěvníci seznámí s vybranými aspekty meziválečných československých zájmů v Orientu.

„Výstava představí zajímavé předměty dovezené z Orientu cestovateli a vědci, stejně jako československou produkci inspirovanou orientálními motivy a výrobky určené pro export do těchto zemí. Například exoticky znějící název bangle označuje uzavřené párové kruhové náramky hinduistických žen. Jednalo se o symbol života a pevnosti manželství. Bangle vyráběné ze skla byly významným vývozním artiklem z Jablonce nad Nisou do Indie a Pákistánu od 2. poloviny 19. století až do meziválečných časů,“ popisuje spoluautorka výstavy Adéla Jůnová Macková z Masarykova ústavu a Archivu AV ČR.

Hospodářské vztahy Československa se zeměmi Orientu přibližují autoři výstavy rovněž na příkladech kontaktů politických a hospodářských.

„ *Také export cukru nebo specifický lehký průmysl jako textilní zboží, skleněné zboží či jablonecká bižuterie si našly svou cestu na tyto trhy.* ”

„Například při hospodářském pronikání do Orientu si Československo našlo silný exportní artikl – zbraně, především pěchotní zbraně, tanky, děla a houfnice ze Zbrojovky Brno, ČKD a Škodových závodů, jež se dokázaly postavit německému či britskému exportu. Také export cukru nebo specifický lehký průmysl jako textilní zboží, skleněné zboží či jablonecká bižuterie si našly svou cestu na tyto trhy, byť ve 30. letech byly postupně vytlačovány japonským a sovětským zbožím,“ přibližuje zjednodušeně Adéla Jůnová Macková

Kontakt pro média: **Eliška Zvolánková**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 739 535 007

Orientalistika v Československu

„Zájem o Orient napomohl v průběhu 20. a 30. let v Československu k etablování velice úspěšných orientalistických studií na pražské Německé univerzitě a na české Univerzitě Karlově,“ vysvětluje Adéla Jůnová Macková.

Jména univerzitních profesorů – biblisty a orientalisty Aloise Musila, chetitologa a asyriologa Bedřicha Hrozného, arabisty Maxe Grünerta, indologa Morize Winternitze nebo zakladatele moderní československé egyptologie Františka Lexy – se proslavila nejen doma, ale i v zahraničí, včetně zámoří. Ve vědeckém světě rezonoval Musilův objev pouštního zámečku Qusajr 'Amra v dnešním Jordánsku, stejně jako rozluštění chetitského jazyka Bedřichem Hrozným.

Významnou roli ve zprostředkování poznání Orientu hrálo i pražské Národní muzeum, a to hlavně v oblasti přírodovědného bádání. V roce 1930 pražští muzejníci navštívili Alžírsko a Tunisko a jejich zájem se soustředil i na tureckou Anatólii, Palestinu nebo Sýrii. Zcela zvláštní kapitolou v československém usilování o Orient hrála početná komunita cestovatelů (např. zoolog Jiří Baum, žurnalista Viktor Mussik, paleontolog Jaroslav Petrbok a další), jejichž knihy, přednášky a v některých případech i dokumentární filmy spoluvytvářely tolik nutné povědomí o Orientu i v těch nejširších lidových vrstvách.

Sto let Orientálního ústavu

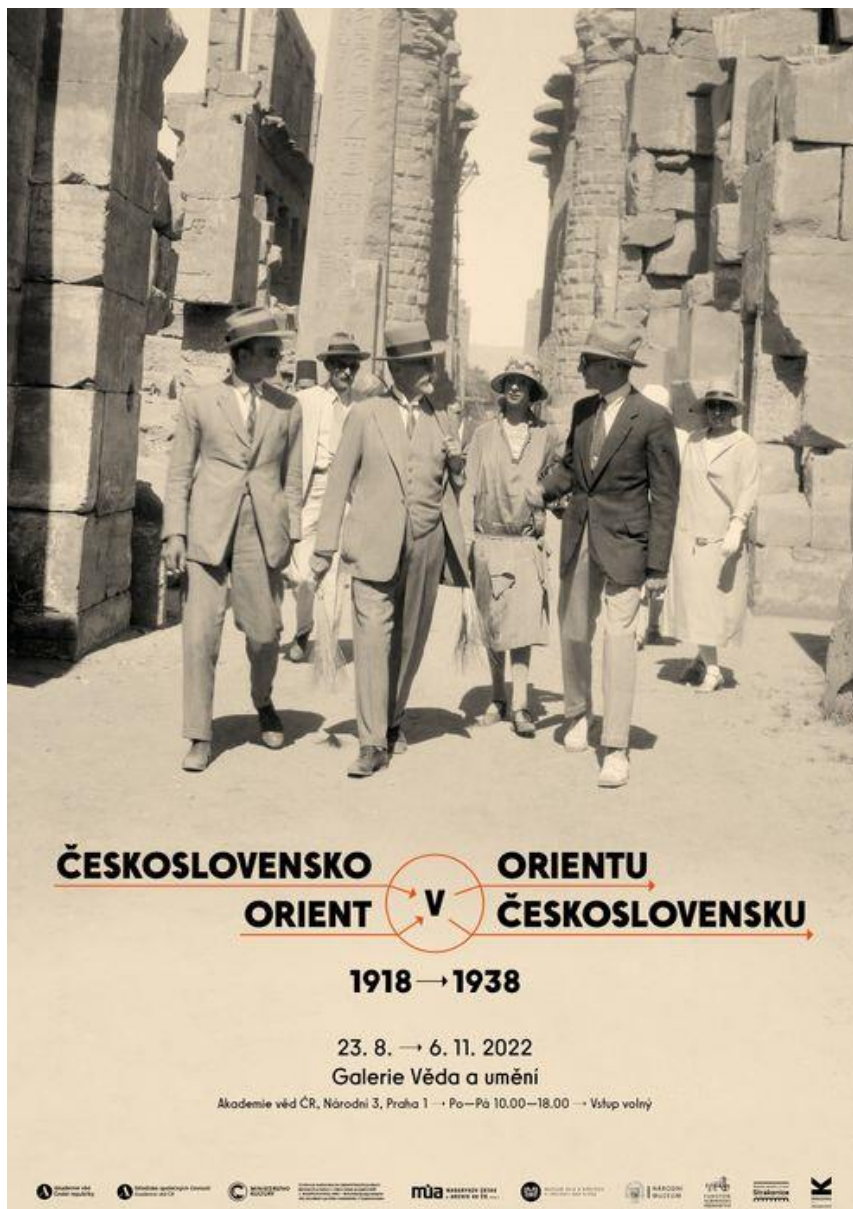
Vyvrcholením snah o poznávání exotických zemí byl vznik Orientálního ústavu v roce 1922, který se stal symbolem propojení československého hospodářského a kulturního pronikání do Orientu. U jeho zrodu stáli jak zmínění orientalisté, tak prezident Tomáš Garrigue Masaryk či přednosta Úřadu pro zahraniční obchod Rudolf Hotowetz, jeho první předseda. Za druhé světové války, kdy byly násilně uzavřeny české vysoké školy, zprostředkoval ústav pokračování výuky studentů a vědeckého bádání českých orientalistů.

„Cílem výstavy je představení československé orientalistiky nikoli jako úzce specializované vědecké disciplíny, ale jako dlouhodobě budovaného vědního oboru, hluboce ukotveného do celkové „architektury“ politiky a hospodářství samostatného československého státu.“

„Cílem výstavy je představení československé orientalistiky nikoli jako úzce specializované vědecké disciplíny, ale jako dlouhodobě budovaného vědního oboru, hluboce ukotveného do celkové „architektury“ politiky a hospodářství samostatného československého státu, k jehož zahraniční reprezentaci také významně přispíval,“ říká jeden z autorů výstavy Libor Jůn z Národního muzea, které zapůjčilo významné exponáty a archivní dokumenty (z Náprstkova muzea asijských, afrických a amerických kultur a Archivu NM).

Výstava *Československo v Orientu: Orient v Československu 1918–1938* je otevřena od 23. srpna do 6. listopadu 2022 každý všední den od 10 do 18 hodin v Galerii Věda a umění v Akademii věd ČR na Národní v Praze 1. Během Týdne Akademie věd (31. 10. – 6. 11. 2022) je zpřístupněna i o víkendu. Vstup je zdarma.

Více informací: **Mgr. Adéla Jůnová Macková, Ph.D.**
Masarykův ústav a Archiv AV ČR
junovamackova@mua.cas.cz

Plakát k výstavě